

USTAWA

z dnia 19 października 1991 r.

o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa reguluje zasady gospodarowania mieniem Skarbu Państwa w odniesieniu do:

- 1) nieruchomości rolnych w rozumieniu Kodeksu cywilnego oraz innych nieruchomości położonych na obszarach przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego na cele gospodarki rolnej, zwanych dalej „nieruchomościami”, z wyłączeniem gruntów znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych,
- 2) innych nieruchomości oraz składników mienia Skarbu Państwa pozostałych po likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej oraz przejętych przez Skarb Państwa z innych tytułów.

Art. 2. 1. Zasady gospodarowania obejmują nieruchomości znajdujące się:

- 1) w zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych,
- 2) w użytkowaniu lub faktycznym władaniu osób fizycznych, osób prawnych oraz innych jednostek organizacyjnych,
- 3) wchodzące w skład Państwowego Funduszu Ziemi, utworzonego na podstawie przepisów o przeprowadzaniu reformy rolnej.

2. Zasady gospodarowania obejmują także nieruchomości przejmowane na własność Skarbu Państwa na podstawie decyzji administracyjnych lub z innych tytułów.

Rozdział 2

Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa

Art. 3. 1. Tworzy się Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa, zwaną dalej „Agencją”. Agencja jest państwową osobą prawną.

2. Nadzór nad Agencją sprawuje Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Art. 4. Siedzibą Agencji jest miasto stołeczne Warszawa.

Art. 5. Skarb Państwa powierza Agencji wykonywanie prawa własności i innych praw rzeczowych na jego rzecz w stosunku do mienia określonego w art. 1 i 2 na zasadach określonych w ustawie oraz w stosunku do nieruchomości przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na cele nie związane z prowadzeniem gospodarki rolnej, a przejętych przez Agencję na podstawie art. 1 pkt 2 — na zasadach określonych w przepisach o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości.

Art. 6. Agencja realizuje zadania wynikające z polityki państwa, w szczególności w zakresie:

- 1) tworzenia warunków sprzyjających racjonalnemu wykorzystaniu potencjału produkcyjnego Zasobu Skarbu Państwa,
- 2) restrukturyzacji oraz prywatyzacji mienia Skarbu Państwa użytkowanego na cele rolnicze,
- 3) obrotu nieruchomościami i innymi składnikami majątku Skarbu Państwa użytkowanego na cele rolne,
- 4) administrowania zasobami majątkowymi Skarbu Państwa przeznaczonymi na cele rolne,
- 5) tworzenia gospodarstw rolnych,
- 6) zabezpieczenia majątku Skarbu Państwa,
- 7) prowadzenia prac urządzeniowo-rolnych na gruntach Skarbu Państwa oraz popierania organizowania na gruntach Skarbu Państwa prywatnych gospodarstw rolnych,
- 8) tworzenia miejsc pracy w związku z restrukturyzacją państwowej gospodarki rolnej.

Art. 7. 1. Agencja działa na podstawie niniejszej ustawy oraz statutu nadawanego, w drodze rozporządzenia, przez Prezesa Rady Ministrów.

2. Statut Agencji reguluje w szczególności: organizację Biura Prezesa Agencji, tworzenie oddziałów terenowych,

zasady udzielania pełnomocnictw, system kontroli wewnętrznej oraz zasady gospodarki finansowej Agencji.

Art. 8. Organem Agencji jest Prezes Agencji.

Art. 9. 1. Prezes Agencji jest powoływany i odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w porozumieniu z Ministrem Przekształceń Własnościowych.

2. Agencją kieruje Prezes i reprezentuje ją na zewnątrz.

3. Prezes Agencji składa roczny raport Sejmowi oraz kwartalny raport z działalności Agencji Ministrowi Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Art. 10. 1. Organem opiniodawczym i doradczym Prezesa Agencji jest Rada Agencji składająca się z 9 członków.

2. Członków Rady Agencji powołuje na okres 4 lat Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w porozumieniu z Ministrem Przekształceń Własnościowych, Ministrem Finansów oraz Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej, po pozytywnym zaopiniowaniu przez odpowiednie komisje sejmowe.

3. Przewodniczącemu Rady wybiera i odwołuje Rada Agencji spośród swoich członków.

Art. 11. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w porozumieniu z Ministrem Finansów zapewni środki finansowe na podjęcie działalności Agencji.

Rozdział 3

Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa

Art. 12. 1. Mienie Skarbu Państwa, o którym mowa w art. 1 i 2, przejęte w trybie niniejszej ustawy tworzy Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa, zwany dalej „Zasobem”.

2. Zasób tworzą także nieruchomości nabywane przez Agencję w drodze umów prawa cywilnego.

3. Zasobem dysponuje Agencja na zasadach określonych w ustawie.

Art. 13. 1. Przejęcie przez Agencję praw i obowiązków wynikających z wykonania prawa własności w stosunku do mienia, o którym mowa w art. 1 i 2, nastąpi niezwłocznie po utworzeniu Agencji, nie później jednak niż po upływie 2 lat.

2. Agencja obejmuje we władanie składniki mienia Skarbu Państwa, na zasadach określonych w niniejszej ustawie, wstępując w prawa i obowiązki z nimi związane w stosunku do Skarbu Państwa i osób trzecich, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W momencie przejścia mienia, o którym mowa w art. 12 ust. 1, ustaje obowiązek wpłaty dywidendy.

Art. 14. 1. W odniesieniu do państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej wykreślenie przedsiębiorstwa z rejestru przedsiębiorstw państwowych następuje z dniem podjęcia przez organ założycielski decyzji o likwidacji przedsiębiorstwa.

2. Z chwilą wykreślenia z rejestru wygasa zarząd ustanowiony na państwowych nieruchomościach rolnych i innych nieruchomościach oraz składnikach mienia określonych w art. 1 pkt 2.

3. Organ założycielski przekazuje Agencji majątek oraz wierzytelności i zobowiązania zlikwidowanego przedsiębior-

stwa. Agencja wyznacza tymczasowego zarządcę majątku przedsiębiorstwa.

4. Przekazanie, o którym mowa w ust. 3, następuje w trybie określonym w art. 19.

5. Mieniem Skarbu Państwa przejętym w trybie ust. 3 Agencja gospodaruje na zasadach określonych w rozdziale 5.

6. Do likwidacji określonej w ust. 1—4 nie stosuje się art. 63 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80, Nr 75, poz. 329 i Nr 101, poz. 444).

Art. 15. 1. Decyzję o likwidacji przedsiębiorstwa państwowego w celu przekazania Agencji majątku przedsiębiorstwa podejmuje organ założycielski:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wspólny wniosek dyrektora przedsiębiorstwa i rady pracowniczej,
- 3) na wniosek Agencji.

2. Likwidacja na wniosek Agencji jest obligatoryjna.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, jest podejmowana za zgodą Agencji.

4. Decyzja, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, jest podejmowana po wyrażeniu opinii przez radę pracowniczą.

Art. 16. 1. Nieruchomości rolne Skarbu Państwa znajdujące się w użytkowaniu spółdzielni, osób fizycznych, a także innych niepaństwowych jednostek organizacyjnych, pozostają nadal w ich władaniu na dotychczasowych warunkach do chwili zawarcia z Agencją nowych umów, o których mowa w rozdziałach 6 i 8.

2. Jeżeli zmiana warunków dotychczasowego użytkowania nieruchomości nie nastąpi w terminie określonym w art. 13 ust. 1, wygasa dotychczasowe użytkowanie ustanowione na podstawie umowy lub decyzji administracyjnej.

3. Stwierdzenie wygaśnięcia dotychczasowych decyzji oraz przekazanie mienia do Zasobu następuje w drodze decyzji właściwego ze względu na położenie nieruchomości rejonowego organu rządowej administracji ogólnej.

4. Za części składowe nieruchomości oraz nie pobrane pożytki, które zostaną przejęte wraz z nieruchomością, przysługuje dotychczasowemu użytkownikowi odszkodowanie ustalone odpowiednio na zasadach art. 30 ust. 2.

Art. 17. 1. Przekazania Agencji nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi dokonują w drodze decyzji wojewodowie.

2. Przekazanie, o którym mowa w ust. 1, może następować sukcesywnie, w terminie określonym w art. 13 ust. 1.

Art. 18. W odniesieniu do nieruchomości przejmowanych na rzecz Skarbu Państwa na podstawie przepisów szczególnych ich przekazanie Agencji następuje w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia lub decyzji o ich przejęciu przez państwo.

Art. 19. 1. Faktyczne przekazanie nieruchomości, o której mowa w art. 14 ust. 3, art. 16 ust. 3 oraz art. 17 i art. 18, następuje w formie protokołu zdawczo-odbiorczego sporządzonego przez podmiot przekazujący i Agencję.

2. Protokół zdawczo-odbiorczy zawiera spis z natury przejmowanych nieruchomości, wraz z ich częściami składowymi i przynależnościami, jeżeli zostały przejęte.

3. Spisu z natury dokonuje się według zasad prowadzenia rachunkowości.

4. Z dniem podpisania protokołu zdawczo-odbiorczego korzyści i ciężary związane z przekazywanym mieniem przypadające w dniu podpisania protokołu przechodzą na Agencję.

Rozdział 4

Gospodarka finansowa Agencji

Art. 20. 1. Agencja prowadzi samodzielną gospodarkę finansową.

2. Dochodami Agencji są:

- 1) należności z tytułu sprzedaży nieruchomości Skarbu Państwa,
- 2) opłaty z tytułu zarządu, użytkowania, czynszu dzierżawnego oraz z tytułu najmu,
- 3) zysk uzyskany z gospodarowania majątkiem Skarbu Państwa,
- 4) inne dochody.

3. Środki finansowe Agencji są przeznaczone na realizację zadań określonych w art. 6 i art. 13 ust. 2 oraz funkcjonowanie Agencji.

Art. 21. Roczny plan finansowy Agencji i kierunki rozdysponowania środków finansowych ustala Prezes Agencji w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Ministrem Finansów.

Art. 22. 1. Dla pełnego pokrycia wydatków Agencja może zaciągać kredyty krótkoterminowe.

2. Zaciąganie kredytów długoterminowych wymaga zgody Ministra Finansów.

3. Agencja może dokonywać za zgodą Ministra Finansów emisji obligacji.

Art. 23. Agencja może udzielać gwarancji kredytowych, określonych w planie finansowym.

Rozdział 5

Gospodarowanie Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa

Art. 24. 1. Agencja gospodaruje Zasobem w drodze:

- 1) sprzedaży mienia w całości lub jego części na zasadach określonych w rozdziale 6,
- 2) oddania na czas oznaczony do odpłatnego korzystania osobom prawnym lub fizycznym na zasadach określonych w rozdziale 8,
- 3) wniesienia mienia lub jego części do spółki,
- 4) oddania na czas oznaczony administratorowi całości lub części mienia w celu gospodarowania, na zasadach określonych w art. 25,
- 5) przekazania w zarząd.

2. Mienie, które nie zostało zagospodarowane w trybie określonym w ust. 1, Agencja zabezpiecza lub przeznaczona na inne cele w trybie określonym w statucie Agencji.

3. Grunty rolne wchodzące w skład Zasobu mogą być w uzasadnionych gospodarczo przypadkach odłogowane.

4. Na wniosek Agencji właściwy ze względu na miejsce położenia nieruchomości rejonowy organ rządowej administracji ogólnej przekazuje nieodpłatnie w drodze decyzji Lasom Państwowym grunty wchodzące w skład Zasobu w celu zalesienia. Art. 19 stosuje się odpowiednio.

5. Agencja w drodze umowy może nieodpłatnie przekazać gminie na własność nieruchomości wchodzące w skład Zasobu na cele inwestycji infrastrukturalnych.

Art. 25. 1. W przypadku braku możliwości bądź celowości zagospodarowania w drodze określonej w art. 24 ust. 1 pkt 1—3 i pkt 5 oraz ust. 4 i 5 zorganizowanej części mienia Skarbu Państwa, Agencja ustanawia administratora gospodarującego w jej imieniu.

2. Ustanowienie administratora następuje w drodze umowy zawartej między administratorem a Agencją.

3. W zakresie nie unormowanym w niniejszej ustawie do umowy określonej w ust. 2 stosuje się odpowiednio przepis art. 49a ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80, Nr 75, poz. 329 i Nr 101, poz. 444).

Art. 26. 1. Minister Przekształceń Własnościowych może, w terminie określonym w art. 13 ust. 1, przekształcić państwowe przedsiębiorstwo gospodarki rolnej w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa na wniosek Agencji lub wniosek dyrektora i rady pracowniczej, po zasięgnięciu opinii Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

2. Prawa Skarbu Państwa wobec spółek, o których mowa w ust. 1, reprezentuje Agencja.

3. Do spółek, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298 i z 1991 r. Nr 60, poz. 253), z tym że udostępnianie osobom trzecim akcji tych spółek lub zbywanie udziałów w tych spółkach nie jest dopuszczalne.

Rozdział 6

Sprzedaż i nabywanie nieruchomości

Art. 27. Sprzedaż i nabywanie nieruchomości, z zastrzeżeniem art. 33, prowadzi Agencja lub upoważniony przez nią w drodze umowy zlecenia inny podmiot, w tym gmina.

Art. 28. 1. Dla nieruchomości będących przedmiotem sprzedaży Agencja sporządza wykaz, ogłoszony w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości na okres 14 dni przed dniem przystąpienia do sprzedaży; w odniesieniu do nieruchomości, których wartość szacunkowa przekracza równowartość 5 tys. kwintali żyta, ustaloną stosownie do przepisów o podatku rolnym, wykaz powinien być ogłoszony także w prasie centralnej.

2. Wykaz, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) oznaczenie i powierzchnię nieruchomości według danych z ewidencji gruntów,
- 2) rodzaj użytków i ich klasy,
- 3) oznaczenie księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości,
- 4) opis budynków i innych składników majątkowych przeznaczonych do sprzedaży.

Art. 29. 1. Sprzedaż nieruchomości następuje z uwzględnieniem prawa pierwokupu stosownie do przepisów Kodeksu cywilnego.

2. Nieruchomości, które nie zostały zbyte na zasadzie ust. 1 bądź co do których nie ma zastosowania prawo pierwokupu, podlegają sprzedaży w trybie przetargu.

3. W przypadkach uzasadnionych względami gospodarczymi można ustalić osobę nabywcy na podstawie przetargu ofert, z zastrzeżeniem swobodnego wyboru oferenta (konkurs ofert).

4. Agencji przysługuje prawo pierwokupu przy odsprzedaży nieruchomości przez nabywcę w okresie 5 lat od nabycia tej nieruchomości od Agencji.

Art. 30. 1. Cenę jednego hektara gruntu przeznaczonego do sprzedaży na zasadach art. 29 ust. 1 i 2 ustala się:

- 1) przy uwzględnieniu cen rynkowych lub
- 2) mnożąc stawkę szacunkową jednego hektara przez cenę jednego kwintala żyta ustaloną stosownie do przepisów o podatku rolnym, obowiązujących w dniu zawarcia umowy sprzedaży.

2. Wartość innego mienia przeznaczonego do sprzedaży ustala się w odniesieniu do:

- 1) drzewostanów, plantacji kultur wieloletnich oraz upraw i zasiewów — według zasad stosowanych przy wyłaszczaniu nieruchomości,
- 2) budynków, urządzeń i maszyn — według wartości ich odtworzenia pomniejszonych o stopień zużycia, a w przypadku likwidacji — według wartości materiałów porozbiórkowych,
- 3) zapasów i inwentarza żywego — według cen rynkowych.

Art. 31. Agencja może rozłożyć spłatę należności na raty; wysokość oprocentowania ustali Prezes Agencji w porozumieniu z Ministrem Finansów.

Art. 32. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w porozumieniu z Ministrem Finansów, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowy tryb sprzedaży nieruchomości i ich części składowych, warunki rozkładania ceny sprzedaży na raty oraz stawkę szacunkową, o której mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2.

Art. 33. 1. Państwowe jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej mogą nabywać nieruchomości rolne na własność Skarbu Państwa, jeżeli wymaga tego realizacja zadań statutowych tych jednostek.

2. Nieruchomości nabyte w drodze umowy przez państwowe jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej pozostają w ich zarządzie na czas nieokreślony.

3. Państwowe jednostki organizacyjne, o których mowa w ust. 1, powiadamiają Agencję w terminie jednego miesiąca o nabyciu nieruchomości rolnych na własność Skarbu Państwa.

Rozdział 7 Zarząd

Art. 34. Mienie Skarbu Państwa wchodzące w skład Zasobu może być przekazane w zarząd państwowym jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej oraz jednostkom Lasów Państwowych.

Art. 35. 1. Przekazanie w zarząd, o którym mowa w art. 34, następuje w drodze decyzji Agencji.

2. Przekazanie w zarząd następuje na czas oznaczony lub nieoznaczony.

3. Jednostki, o których mowa w art. 34, ponoszą z tytułu wykonywania zarządu opłaty roczne równe cenie jednego kwintala żyta z hektara przeliczeniowego, stosownie do przepisów o podatku rolnym.

Art. 36. Wygaśnięcie zarządu następuje w drodze decyzji Agencji:

- 1) w razie upływu czasu, na jaki zarząd został ustanowiony,
- 2) jeżeli nieruchomość lub jej część stała się zbędna dotychczasowemu zarządcy,
- 3) w przypadku wykonywania zarządu niezgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki,
- 4) jeżeli ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uniemożliwiają wykorzystanie nieruchomości zgodnie z jej dotychczasowym przeznaczeniem.

Art. 37. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb przekazywania mienia, o którym mowa w art. 34.

Rozdział 8

Dzierżawa i najem

Art. 38. 1. Majątek wchodzący w skład Zasobu może być wdzierżawiany lub wynajmowany osobom fizycznym lub prawnym, na zasadach Kodeksu cywilnego.

2. Do nieruchomości będących przedmiotem dzierżawy i najmu art. 28 stosuje się odpowiednio.

3. Zawieranie z podmiotami zagranicznymi umów dzierżawy nieruchomości rolnych wchodzących w skład Zasobu nie jest dozwolone w okresie trzech lat od dnia wejścia w życie ustawy, z zastrzeżeniem zawartym w ust. 4.

4. W wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach nieruchomości rolne wchodzące w skład Zasobu mogą być wdzierżawione podmiotowi zagranicznemu za zgodą Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Art. 39. 1. Warunki dzierżawy ustala się na podstawie przetargu ofert przedłożonych przez podmioty określone w art. 38 ust. 1.

2. W przypadku zgłoszenia kilku równorzędnych ofert pierwszeństwo ma spółka pracowników zlikwidowanego przedsiębiorstwa, którego majątek jest przedmiotem dzierżawy.

Art. 40. 1. Nie pobiera się czynszu za użytki rolne klasy VI.

2. Agencja może zwolnić dzierżawcę z opłat czynszowych na warunkach określonych w umowie:

- 1) w okresie pierwszych trzech lat dzierżawy użytków rolnych odłogowanych co najmniej przez okres jednego roku przed dniem zawarcia umowy dzierżawy,
- 2) w innych wypadkach uzasadnionych stanem majątkowym przedmiotu dzierżawy, w okresie nie dłuższym niż 5 lat, pod warunkiem spełnienia w tym okresie przez dzierżawcę wymogów określonych w umowie dzierżawy.

Art. 41. Budynki i lokale mieszkalne stanowiące Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa w rozumieniu rozdziału 3 nie podlegają przepisom ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. — Prawo lokalowe (Dz. U. z 1987 r. Nr 30, poz. 165, z 1989 r. Nr 10, poz. 57, Nr 20, poz. 108, Nr 34, poz. 178 i Nr 35, poz. 192 oraz z 1990 r. Nr 4, poz. 19, Nr 32, poz. 190 i Nr 34, poz. 198).

Rozdział 9

Gospodarka mieszkaniowa i socjalna

Art. 42. Z Zasobu Agencja może wydzielić zasoby mieszkaniowe w celu:

- 1) sprzedaży mieszkań, wraz z budynkami gospodarczymi, garażami i przynależnymi do nich gruntami,
- 2) nieodpłatnego przekazania na własność gminie w drodze umowy budynków mieszkalnych, gospodarczych, garaży i infrastruktury mieszkaniowej do zasobów komunalnych, wraz z przynależnymi gruntami.

Art. 43. 1. Pierwszeństwo nabycia aktualnie zajmowanych mieszkań wchodzących w skład Zasobu mają pracownicy, emeryci i renciści państwowych gospodarstw rolnych, będący najemcami mieszkań.

2. Sprzedaż mieszkań, gruntu przynależnego do nich i budynków gospodarczych, wraz z ogródkiem przydomowym, osobom określonym w ust. 1 następuje po cenie rynkowej pomniejszonej o 3% za każdy rok pracy w państwowych gospodarstwach rolnych, lecz nie więcej niż 90%, w stosunku do:

- 1) zatrudnionych w państwowych gospodarstwach rolnych nie mniej niż 3 lata przed dniem zawarcia umowy sprzedaży,
- 2) emerytów i rencistów będących najemcami mieszkań.

3. Pierwszeństwo nabycia i warunki sprzedaży mieszkań, określone w ust. 1 i 2, dotyczą także pracowników zwolnionych z pracy z przyczyn ekonomicznych, wywołanych restrukturyzacją państwowych gospodarstw rolnych, a będących najemcami mieszkań.

4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi zasady i tryb postępowania przy pierwszeństwie nabycia.

Art. 44. W przypadku utworzenia spółdzielni mieszkaniowej przez nabywców, o których mowa w art. 43, Agencja przekazuje w drodze umowy nieodpłatnie na własność spółdzielni urządzenia wchodzące w skład towarzyszącej mieszkaniom infrastruktury.

Art. 45. Agencja może rozłożyć splatę należności, o których mowa w art. 43 ust. 2, na raty; wysokość oprocentowania ustali Prezes Agencji w porozumieniu z Ministrem Finansów.

Art. 46. Osoby zajmujące domy i lokale mieszkalne wchodzące w skład likwidowanych państwowych gospodarstw rolnych zachowują, na czas nieokreślony, prawo do dalszego zamieszkiwania; nie dotyczy to obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Art. 47. 1. Osoby, o których mowa w art. 46, opłacają czynsz najmu w wysokości pokrywającej koszty eksploatacji tych domów i lokali mieszkalnych.

2. Emeryci i renciści prowadzący samodzielnie gospodarstwo domowe, którzy nabyli prawo do bezpłatnego mieszkania z tytułu pracy w państwowych gospodarstwach

rolnych, zwolnieni są z czynszu z tytułu eksploatacji budynków i lokali mieszkalnych, z wyjątkiem opłat za energię elektryczną, gazową i ciepłą oraz korzystanie z wody i kanalizacji.

Art. 48. 1. Agencja może wydzielić majątek służący działalności socjalnej, kulturalnej i sportowej, wraz z przynależnymi do niego gruntami, oraz nieodpłatnie przekazać w drodze umowy na własność gminie, na której terenie działalność ta jest prowadzona.

2. Wraz z przejściem działalności, o której mowa w ust. 1, gminy wstępują w dotychczasowe zobowiązania wynikające ze stosunku pracy z zatrudnionymi pracownikami.

3. Przekazanie majątku określonego w ust. 1 w okresie, o którym mowa w art. 13 ust. 1, do czasu przejścia przez Agencję, następuje na wniosek gminy na podstawie decyzji organu założycielskiego. Art. 19 stosuje się odpowiednio.

Art. 49. Od umów zawieranych w trybie art. 42, 44 i 48 nie pobiera się opłat skarbowych.

Art. 50. Wyłączenie z produkcji rolnej gruntów rolnych przynależnych do zasobów mieszkaniowych i socjalnych określonych w art. 42, 44 i 48 ust. 1 następuje na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 11, poz. 79, z 1984 r. Nr 35, poz. 185, z 1988 r. Nr 24, poz. 169, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 oraz z 1991 r. Nr 101, poz. 444 i Nr 103, poz. 446) i jest zwolnione z opłat i należności, o których mowa w tych przepisach.

Rozdział 10

Przepisy końcowe i przejściowe

Art. 51. Nieruchomości będące w dniu wejścia w życie ustawy:

- 1) w zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych — pozostają nadal w ich zarządzie, z zastrzeżeniem art. 14 ust. 2,
- 2) w użytkowaniu spółdzielni i innych osób prawnych — pozostają nadal w ich użytkowaniu, z zastrzeżeniem art. 16 ust. 1.

Art. 52. 1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy uprawnienia wynikające z art. 42 pkt 1 przysługują państwowemu gospodarstwu rolnym do czasu przejścia mienia Skarbu Państwa na podstawie art. 12 ust. 1.

2. Do postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 43—47, z tym że środki uzyskane z tytułu sprzedaży mieszkań, wraz z budynkami gospodarczymi, garażami i przynależnymi do nich gruntami, przekazywane są na rzecz Agencji.

Art. 53. Postępowania likwidacyjne wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie odrębnych przepisów są prowadzone na ich podstawie, chyba że organ założycielski przekaze Agencji za jej zgodą majątek likwidowanego przedsiębiorstwa. Art. 14 ust. 1—4 stosuje się odpowiednio.

Art. 54. W sprawach nie uregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Art. 55. 1. Należności za nieruchomości Państwowe-go Funduszu Ziemi, sprzedane przed dniem wejścia w życie ustawy, po potrąceniu prowizji należnej bankowi w wysoko-

ści 5%, pobiera bank spółdzielczy. Należności te bank przekazuje na rachunek Agencji.

2. Należności za sprzedane nieruchomości po dniu wejścia w życie ustawy pobiera Agencja.

Art. 56. 1. Sprzedaż nieruchomości kandydatowi ustalonemu na nabywcę w myśl dotychczasowych przepisów następuje na warunkach niniejszej ustawy.

2. Nieruchomość, co do której toczy się postępowanie w związku z zarzutem o sprzeczne z prawem przejęcie na rzecz Skarbu Państwa, nie może być sprzedana przed zakończeniem postępowania.

Art. 57. W sprawach wszczętych, dotyczących ustalenia kandydata na nabywcę nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi oraz przekazywania nieruchomości w zarząd lub użytkowanie, nie zakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy niniejszej ustawy. Postępowanie administracyjne w tych sprawach umarza się.

Art. 58. W ustawie z dnia 12 marca 1958 r. o sprzedaży nieruchomości Państwowego Funduszu Ziemi oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego (Dz. U. z 1989 r. Nr 58, poz. 348 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) tytuł ustawy otrzymuje brzmienie: „o uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej i osadnictwa rolnego”,
- 2) skreśla się rozdziały 1 i 2.

Art. 59. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147, Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464) skreśla się art. 276.

Art. 60. W ustawie z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 198, Nr 43, poz. 253 i Nr 87, poz. 506 oraz z 1991 r. Nr 95, poz. 425) w art. 3 skreśla się pkt 2.

Art. 61. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 45, poz. 199, Nr 103, poz. 448 i Nr 104, poz. 450) wprowadza się następujące zmiany:

w art. 58:

- 1) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Przejęcie nieruchomości i ustalenie odpłatności następuje w drodze decyzji rejonowego organu administracji rządowej.”,

- 2) dodaje się nowy ust. 3 w brzmieniu:
„3. Przejęte nieruchomości przekazuje się na rzecz Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.”,
- 3) dotychczasowe ust. 3 i 4 otrzymują oznaczenie ust. 4 i 5.

Art. 62. W ustawie z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80, Nr 75, poz. 329 i Nr 101, poz. 444) w art. 49 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w ust. 1 skreśla się kropkę po zdaniu pierwszym i dodaje wyrazy „lub Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa”, po zdaniu drugim skreśla się kropkę i dodaje wyrazy „chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej”,
- 2) ust. 2 i 3 skreśla się.

Art. 63. 1. W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o zmianie ustawy — Kodeks cywilny oraz o uchyleniu ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 11, poz. 81) w art. 8 skreśla się § 4.

2. Do ostatecznych decyzji wydanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 27, poz. 250 i z 1975 r. Nr 16, poz. 91) nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczących wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności i uchylenia lub zmiany decyzji.

3. Postępowanie administracyjne toczące się w sprawach, o których mowa w ust. 2, podlega umorzeniu.

Art. 64. W ustawie z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz. U. z 1991 r. Nr 44, poz. 194) w art. 64 w ust. 1 w pkt 1 po wyrazie „grunty” dodaje się wyraz „nierolne”.

Art. 65. W ustawie z dnia 5 stycznia 1991 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. Nr 4, poz. 18, Nr 34, poz. 150 i Nr 94, poz. 421) w art. 3 w ust. 1 w pkt 9 po wyrazie „Państwa” dodaje się wyrazy „o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej”.

Art. 66. W ustawie z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127 i Nr 103, poz. 446) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 1 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy „o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.”,
- 2) w art. 61 w ust. 1 po wyrazie „przyznać” dodaje się wyrazy „z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa”.

Art. 67. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1992 r., z tym że art. 64 wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*